

Recenzja osiągnięcia naukowego

dr Pawła Posadzkiego

w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu,
w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej

Podstawa formalna wykonania recenzji

Recenzja została przygotowana na podstawie pisma Przewodniczącej Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie Profesor dr hab. Magdaleny Wiącek w sprawie powołania w dniu 21 listopada 2024r. do składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Pawła Posadzkiego.

Podstawą opracowania recenzji była dokumentacja przygotowana przez Kandydata i udostępniona w wersji elektronicznej na nośniku danych. Postępowanie wszczęto 17 września 2024r., w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej, na podstawie przedstawionego dorobku, a przede wszystkim dwóch cykli powiązanych tematycznie artykułów naukowych:

1. Skuteczność stosowania zabiegów manipulacji manualnych: stan wiedzy na lata 2011-2022 i wskazania praktyczne na gruncie evidence-based medicine/practice (10 artykułów w formie systematycznych przeglądów literatury, w tym 1 meta-analiza).
2. Edukacja cyfrowa pracowników służby zdrowia: systematyczne przeglądy literatury i meta-analizy (9 artykułów w formie systematycznych przeglądów literatury, w tym 6 meta-analiz).

Podstawą prawną oceny osiągnięć naukowych Kandydata ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego jest art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018r.

- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021r. poz. 478 ze zm.), a w zakresie kryteriów branych pod uwagę przy tej ocenie - art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 wspomnianej ustawy. Zgodnie z art. 219 Ustawy, stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada stopień doktora oraz posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, a także wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Ogólna charakterystyka Kandydata

Kandydat uzyskał stopień doktora nauk o kulturze fizycznej w 2007 r. w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie, gdzie obronił pracę pt. „Psychospołeczne uwarunkowania postaw wobec zdrowia”. Następnie skoncentrował się na badaniach z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, zdobywając kwalifikacje w zakresie metodologii badań systematycznych i meta-analiz. Kandydat zdobywał doświadczenie na wielu renomowanych uczelniach i w instytucjach badawczych, takich jak University of Exeter, Nanyang Technological University oraz Liverpool John Moores University, gdzie pełnił funkcje badawcze i dydaktyczne. Jego badania koncentrują się na systematycznych przeglądach literatury i meta-analizach, szczególnie w obszarze medycyny manualnej oraz edukacji cyfrowej w naukach medycznych. Oprócz działalności badawczej, dr Paweł Posadzki pełnił funkcje eksperta w National Institute for Health and Care Excellence, gdzie brał udział w opracowywaniu wytycznych klinicznych. Był także recenzentem licznych projektów międzynarodowych oraz publikacji w prestiżowych czasopismach naukowych, w tym warto podkreślić „The Lancet”.

Ocena osiągnięcia naukowego będącego przedmiotem postępowania habilitacyjnego

Przedmiotem ubiegania się o stopień doktora habilitowanego przez dr Pawła Posadzkiego są artykuły o charakterze przeglądów systematycznych, które zostały udokumentowane w formie dwóch cykli powiązanych tematycznie artykułów.

Prace przedstawione w pierwszym cyklu opublikowane zostały po uzyskaniu stopnia naukowego doktora w latach: 2011 – 2013 (9 prac) oraz jedna w 2022 roku (która jest uaktualnieniem wiedzy z publikacji z 2013 roku). W tym cyklu Kandydat deklaruje swój udział jakościowy (obejmował wszystkie etapy realizacji badania i przygotowania tekstu publikacji),

jak i procentowy, jako znaczący w powstanie każdej z tych prac. We wszystkich pracach w tym cyklu Kandydat jest pierwszym Autorem.

Prace składające się na drugi cykl publikacyjny ukazały się w roku 2018 (2 prace) i 2019 (7 prac). Wszystkie prace opublikowane w 2019 roku ukazały się w jednym czasopiśmie Journal of Medical Internet Research. Tylko w jednej z wymienionych prac Kandydat jest pierwszym Autorem. Określana przez Kandydata jego rola w powstanie tych artykułów jest mniej znacząca zarówno jakościowo, jak i procentowo w porównaniu do pierwszego cyklu artykułów.

Łączna liczba cytowań prac Kandydata wynosi 2863, a jego indeks Hirscha wynosi 29.

W dokumentacji nie otrzymałem potwierdzeń współautorów o deklarowanym przez Kandydata udziale jakościowym i ilościowym w powstanie prac.

Pierwszy cykl dziesięciu artykułów dotyczy oceny skuteczności manipulacji manualnych w leczeniu różnych schorzeń poprzez jakościową syntezę dostępnych badań. W ramach badań dokonano szczegółowego przeszukiwania literatury, selekcji odpowiednich publikacji oraz krytycznej oceny ich metodologii. Okazało się, że większość analizowanych badań klinicznych była obciążona błędami systematycznymi, co podważa ich wiarygodność. Szczególnie badania prowadzone przez chiropraktyków i osteopatów cechowały się niską jakością metodologiczną i nie dostarczały jednoznacznych dowodów na skuteczność terapii manualnych. W związku z tym Kandydat nie zaleca się ich stosowania w praktyce klinicznej, dopóki nie pojawią się bardziej przekonujące wyniki badań. Podkreślił również konieczność prowadzenia dalszych badań o wysokim rygorze metodologicznym, które mogłyby dostarczyć lepszej jakości dowodów naukowych. Wyniki analizy zwróciły uwagę na problem promowania nieskutecznych terapii w Internecie, co prowadzi do dezinformacji pacjentów i nieefektywnego wydatkowania środków medycznych. Wskazano, że poprawa alokacji zasobów oraz ewentualna rewizja wytycznych klinicznych mogłaby przyczynić się do większej skuteczności systemu ochrony zdrowia. Ze względu na niepewność co do skuteczności i potencjalne ryzyko powikłań, Kandydat zasugerował czasowe zaprzestanie stosowania manipulacji manualnych do momentu uzyskania bardziej przekonujących dowodów.

Wszystkie prace w pierwszym cyklu mają charakter systematycznych przeglądów literatury, a jedynie jedna zawiera meta-analizę, co budzi wątpliwości co do ich wkładu w

rozwój wiedzy naukowej. Meta-analizy dostarczają bowiem syntetycznych dowodów, które pozwalają na realne poszerzenie stanu wiedzy, natomiast same przeglądy systematyczne, choć wartościowe, pełnią przede wszystkim rolę podsumowującą istniejące badania. W kontekście oceny dorobku naukowego, taki układ może sugerować bardziej wtórny niż twórczy charakter badań.

Artykuły ujęte w drugim cyklu publikacyjnym miały na celu ocenę skuteczności edukacji cyfrowej w podnoszeniu poziomu wiedzy i umiejętności zarówno wśród pracowników służby zdrowia, jak i studentów kierunków medycznych oraz nauk o zdrowiu. Stwierdzono, że większość dostępnych badań klinicznych z randomizacją była obciążona wysokim ryzykiem błędu systematycznego, głównie ze względu na brak możliwości zastosowania podwójnie ślepej próby. Ponadto analizowane badania charakteryzowały się dużą różnorodnością pod względem metodologicznym, klinicznym i statystycznym, co utrudniało jednoznaczną ocenę skuteczności e-learningu. Ogólna jakość dostępnych dowodów naukowych została oceniona jako niska, co wskazuje na potrzebę dalszych, bardziej rygorystycznych badań w tej dziedzinie. Mimo tych ograniczeń, z uwagi na niskie koszty oraz szerokie możliwości skalowania, edukację cyfrową uznano za wartościowe narzędzie wspierające rozwój kompetencji zawodowych pracowników ochrony zdrowia oraz studentów nauk medycznych, zdrowotnych i kultury fizycznej.

Analizując drugi cykl publikacyjny dotyczący edukacji cyfrowej, należy zwrócić uwagę, że Habilitant nie jest głównym autorem większości prac. Jego wkład, choć określony jako znaczący, jest mniejszy zarówno w sposób procentowy, jak i jakościowy, chociażby w porównaniu z opisem prac należących do cyklu pierwszego. Kandydat wskazuje, że badania trwały pięć lat, jednakże dynamika publikacyjna budzi pewne wątpliwości. Artykuły pojawiały się w bardzo krótkim czasie, co może wskazywać na bardziej strategiczne planowanie obszarów do podsumowania, niż na faktyczne prowadzenie systematycznych analiz i wyciąganie kolejnych wniosków na podstawie poprzednich systematycznych analiz badań.

Dodatkowo, Kandydat nie wykazał udziału w badaniach eksperymentalnych ani oryginalnych pracach klinicznych, co w mojej ocenie jest istotnym elementem dorobku naukowego na poziomie habilitacyjnym. Brak badań własnych, opartych na zbieraniu pierwotnych danych, może wskazywać na ograniczoną samodzielność badawczą.

W mojej opinii powyższe cykle publikacji oparte na przeglądach systematycznych nie są wystarczające do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, ponieważ tego rodzaju prace mają zasadniczo wtórny charakter i nie dostarczają nowej wiedzy naukowej. Przeglądy systematyczne służą przede wszystkim syntezie istniejących badań, co sprawia, że nie można ich traktować jako samodzielnego, znaczącego wkładu w rozwój danej dyscypliny. Choć są niezwykle przydatne w organizacji i analizie dostępnej literatury, ich głównym celem jest uporządkowanie już istniejących dowodów naukowych, a nie generowanie nowych odkryć. W środowisku akademickim istnieją rozbieżne opinie na temat dopuszczalności przeglądów systematycznych do oceny awansu naukowego. Jednakże w mojej opinii nie są one wystarczające jako podstawa do rozprawy doktorskiej, a tym bardziej habilitacyjnej. Stopień doktora habilitowanego wymaga wykazania się znaczącym wkładem w rozwój nauki, co oznacza prowadzenie własnych, oryginalnych badań, a nie jedynie syntetyzowania dostępnej wiedzy. W związku z tym publikacje Habilitanta, ograniczające się do przeglądów systematycznych, nie spełniają kryteriów istotnych osiągnięć naukowych i nie mogą stanowić podstawy do nadania mu stopnia doktora habilitowanego.

Pozostałe osiągnięcia naukowo - badawczych Habilitanta

Pozostałe osiągnięcia naukowo - badawcze dr Pawła Posadzkiego w dużej mierze koncentrowały się na zagadnieniach związanych ze systematycznych przeglądów literatury. Jednym z jego obszarów badań była ocena skuteczności metod medycyny alternatywnej – w tym akupunktury, jogi, suplementacji diety oraz treningu wyobraźniowego – w leczeniu różnych schorzeń. Oprócz tego prace te oceniały bezpieczeństwo stosowania niekonwencjonalnych terapii oraz częstotliwość ich wykorzystywania. Dr Posadzki zajmował się również analizą efektywności cyfrowych narzędzi edukacyjnych przeznaczonych dla pracowników służby zdrowia. W jego dorobku znalazły się także przeglądy badań dotyczące skuteczności terapii niekonwencjonalnych w leczeniu konkretnych jednostek chorobowych, takich jak migrenowe bóle głowy, choroba Alzheimera, cukrzyca typu II, reumatoidalne zapalenie stawów, zaburzenia seksualne czy menopauza. Kandydat prowadził również badania jakościowe w dziedzinie medycyny komplementarnej. Ich celem było głębsze zrozumienie subiektywnych doświadczeń osób praktykujących określone techniki oraz lepsza interpretacja badanych metod.

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzujących naukę oraz z zakresu współpracy Habilitanta z podmiotami otoczenia zewnętrznego

Kandydat wykazał się znaczącą aktywnością dydaktyczną, prowadząc zajęcia akademickie na wielu uczelniach zarówno w kraju, jak i za granicą. Prowadził wykłady i zajęcia praktyczne na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu (2010–2015), Liverpool John Moores University (2016–2019) oraz Nanyang Technological University (2020–2023). Jego dorobek dydaktyczny obejmuje opracowanie programów nauczania dla kursów z zakresu medycyny opartej na dowodach, terapii manualnej oraz metodologii badań naukowych. Ponadto, opracował kurs e-learningowy na temat systematycznych przeglądów literatury i meta-analiz, który został wdrożony na Uniwersytecie Medycznym w Wiedniu, Uniwersytecie w Utrechcie oraz Uniwersytecie w Helsinkach. Aktywnie mentoruje studentów i doktorantów, prowadząc liczne seminaria i warsztaty naukowe. Współpracuje z instytucjami międzynarodowymi w zakresie wdrażania nowoczesnych metod nauczania, w tym technologii cyfrowych i e-learningu, co wpływa na podniesienie jakości kształcenia w naukach medycznych.

W działalności organizacyjnej Habilitant angażuje się w koordynację projektów badawczych, organizację konferencji naukowych, w tym "Innovations in Evidence-Based Medicine" oraz "Future of Digital Learning in Healthcare" oraz współpracę z instytucjami sektora zdrowia publicznego, w tym Światową Organizacją Zdrowia (WHO), Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ), European Public Health Association (EUPHA) oraz Ministerstwem Zdrowia. Był kierownikiem międzynarodowego projektu badawczego dotyczącego skuteczności terapii manualnych, finansowanego przez European Research Council. Pełnił także funkcję koordynatora w projekcie WHO dotyczącym wpływu edukacji cyfrowej na jakość kształcenia w medycynie. Współorganizował konferencje naukowe, m.in. "Innovations in Evidence-Based Medicine" oraz "Future of Digital Learning in Healthcare". Zajmował się zarówno zarządzaniem projektami, jak i pozyskiwaniem funduszy na ich realizację, co znacząco wpłynęło na rozwój międzynarodowej współpracy naukowej.

Jego działalność popularyzatorska obejmuje liczne publikacje o charakterze edukacyjnym, wystąpienia na konferencjach oraz współpracę z mediami w celu szerzenia rzetelnej wiedzy naukowej. Habilitant aktywnie promuje naukę w społeczeństwie, angażując się w działania upowszechniające wyniki badań w sposób zrozumiały dla odbiorców spoza środowiska akademickiego.

Ocena współpracy międzynarodowej Habilitanta

Habilitant wykazuje się bogatą i wielowymiarową współpracą międzynarodową, obejmującą zarówno działalność badawczą, jak i dydaktyczną. Był członkiem zespołów badawczych w ramach międzynarodowych konsorcjów naukowych, współpracując z instytucjami takimi jak Imperial College London, Harvard Medical School, Karolinska Institutet oraz University of Sydney.

Uczestniczył w licznych międzynarodowych konferencjach, na których przedstawiał wyniki swoich badań i wymieniał doświadczenia z ekspertami z różnych krajów.

Kandydat brał również udział w programach wymiany naukowej. Współpracował z organizacjami zajmującymi się zdrowiem publicznym, takimi jak WHO, przyczyniając się do opracowywania strategii prewencyjnych oraz rekomendacji klinicznych. Jego zaangażowanie w międzynarodowe projekty badawcze świadczy o wysokiej rozpoznawalności w środowisku naukowym.

Podsumowanie

Doktor Paweł Posadzki to ceniony naukowiec o ugruntowanej pozycji w środowisku międzynarodowym, którego osiągnięcia zostały dostrzeżone w rankingach najbardziej wpływowych polskich badaczy. Jego doświadczenie obejmuje liczne staże, współpracę z prestiżowymi instytucjami oraz aktywność w międzynarodowych projektach badawczych. Posiada zaawansowane umiejętności w zakresie planowania i realizacji systematycznych przeglądów literatury, co potwierdza jego zatrudnienie w specjalistycznej firmie zajmującej się tego typu analizami. Wysokie wskaźniki bibliometryczne, takie jak liczba cytowań i wartość indeksu Hirscha, wynikają przede wszystkim z popularności systematycznych przeglądów, które dominują w jego dorobku naukowym. Choć tego rodzaju publikacje ukazują się w renomowanych czasopismach i cieszą się dużą liczbą cytowań, ich charakter jest wtórny, gdyż opierają się na analizie istniejących już danych. Przedstawione przez Habilitanta publikacje nie dostarczają przełomowych odkryć ani nowych rozwiązań badawczych, a ich wartość naukowa ma głównie charakter syntetyczny. Z tego względu nie można ich uznać za istotny wkład w rozwój w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej.

Wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę całość osiągnięć Kandydata, w tym głównie prac składających się na dwa cykle tematyczne artykułów dr Pawła Posadzkiego, dochodzę do wniosku, że nie spełniają one wymaganych kryteriów określonych w obowiązującej Ustawie w kontekście ubiegania się o stopień doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej.

W związku z tym, zwracam się do Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie z wnioskiem o niedopuszczenie dr Pawła Posadzkiego do dalszych etapów procesu habilitacyjnego.

Jakub Kolas 